

REMISSYTTRANDE dnr KN2023/02755

Mottagare:

Klimat- och näringslivsdepartementet

kn.remissvar@regeringskansliet.se

Kopia: kn.ke.remissor@regeringskansliet.se

Datum: 2023-08-03

Remissvar om kommissionens förslag till direktiv om styrkande och kommunikation om uttalade miljöpåståenden.

Kort om MSC-Marine Stewardship Council.

Marine Stewardship Council (MSC) är världens ledande globala certifiering för vildfångad fisk och skaldjur. MSC är en icke vinstdrivande organisation som under 20 års tid utvecklat två vetenskapligt baserade standarder för att mäta hållbarheten för ett fiske. Fiskestandarderna fortsätter att utvecklas tillsammans med forskare, fiskenäring och miljöorganisationer och i oktober 2022 släpptes den tredje versionen av MSC:s fiskestandard. Bedömningen av ett fiske kan göras oberoende av fiskets storlek, det geografiska område där det verkar, eller den fiskemetod som används. Standarden återspeglar internationellt accepterad forskning inom fisket och bästa praxis inom förvaltningen.

I FN:s strategi för biodiversitet och Aichi-målen används MSC-certifieringen som en indikator och MSC:s standarder rekommenderas av FN som ett sätt för företag att uppfylla de globala hållbarhetsmålen. MSC besitter en nyckelroll för att hjälpa företag och regeringar att uppnå FN:s hållbarhetsmål genom att ge vägledning för bästa praxis. På biodiversitetstoppmötet COP15 erkändes MSC:s båda standarder som trovärdiga sätt för företag och fiskerier att mäta sina ansträngningar att mäta biologisk mångfald i syfte att bevara och återskapa den.

MSC äger och utvecklar också en chain of custody standard (leverantörskedjestandard). Alla företag som säljer certifierad sjömat måste vara certifierade enligt COC-standarderna som säkerställer certifieringens integritet från fisket till konsumenten. För att ett fiske ska kunna certifieras ska fisket ha klarat MSC:s standard som tittar på:

- 1) att uttaget av fisk och skaldjur är hållbart över tid,
- 2) att ekosystemen inte lider irreversibel skada,
- 3) att förvaltningen är god – på detta sätt bidrar MSC-certifieringen till ett hållbart fiske.

MSC vill inledningsvis tacka för möjligheten att lämna ett yttrande.

Sammanfattande synpunkter.

- i. MSC ställer sig positiva till ett nytt direktiv som avser styrkande och kommunikation om uttalade miljöpåståenden och förslaget att säkra dessa i syfte att stampa ut grönmålning på den europeiska marknaden.
- ii. MSC spelar en viktig roll i samhället och kan fylla kunskapsluckor och bidra med rådgivning. MSC borde därför fortsatt ha en självklar roll i den offentliga dialogen om vad som utgör ett grönt och hållbart påstående. ISEAL Alliance finns redan för att driva bästa praxis inom miljömärkning och medlemmarna måste uppfylla deras robusta krav för att bedöma hållbarhet.
- iii. Den offentliga konsumtionen och dess upphandlingsverktyg är ett av statens främsta verktyg för att skapa incitament för en hållbar konsumtion. Konsumentperspektivet saknas ofta i hållbarhetsdebatten samt företagens påverkan. Målet med ett nytt direktiv bör vara att öka konsumtionen av miljöcertifierade varor och tjänster. Enklast görs detta genom krav inom offentlig upphandling.
- iv. MSC är en tredjepartscertifiering vilket innebär att alla beslut om certifiering tas av en revisionsbyrå, att processen är helt transparent och involverar intressenter från forskning, miljörelse och industrin för att bara nämna några. Ett nytt direktiv om gröna påståenden bör särskilt gynna trovärdiga märkningar likt MSC det vill säga tredje parts certifieringar, och därmed företag som inhandlar certifierade varor. Certifiering bidrar till transparens och trygghet, och innebär också att certifieringen tar hand om ett resurskrävande kvalitetsarbete som annars skulle falla på offentlig sektor.
- v. Ett annat viktigt område att överväga är försäkran om leveranskedjan. Alla påståenden som inte inkluderar Chain of Custody- försäkring riskerar att bli falska.

MSC ställer sig positiva till ett nytt direktiv om miljöpåståenden.

MSC välkomnar ansträngningarna för att säkerställa att miljöpåståenden om produkter är legitima, tydliga och väl underbyggda. Under de senaste åren har det skett en spridning av hållbarhetspåståenden på produkter som inte är robusta. MSC är en tredjepartscertifiering vilket innebär att alla beslut om certifiering tas av en revisionsbyrå, att processen är helt

transparent och involverar intressenter från forskning, miljörelse och industrin för att bara nämna några.

ISEAL Alliance finns redan för att driva bästa praxis inom miljömärkning och medlemmarna måste uppfylla deras robusta krav för att bedöma hållbarhet. MSC är stolta över att följa ISEALs krav, som redan inkluderar oberoende utvärderingar av standardsättare och bör hjälpa till att informera EU:s nya förslag för att underbygga gröna påståenden.

Ett annat viktigt område att överväga är försäkran om leveranskedjan. Alla påståenden som inte inkluderar Chain of Custody- försäkring riskerar att bli falska. Enkelt uttryckt, om du inte kan vara säker på var en produkt kommer ifrån och dess leveranskedja, så kan du inte vara säker på något påstående om dess hållbara produktion. MSC genomför oanmälda revisioner och har kontroller på plats som säkerställer att en fisk- eller skaldjursprodukt endast bär den blå MSC-miljömärkningen när den har hämtats från en leverantörskedja som är certifierad att hantera skaldjur från fisken som uppfyller MSC:s fiskestandard.

Vi ser fram emot att följa direktivet om gröna påståenden och dess förvekligande att vägleda konsumenter till de hållbara valen, där ser vi redan att MSC har en stor erfarenhet och kunskap då 77 % av svenska konsumenter litar på vår miljömärkning enligt en oberoende undersökning gjord av Globescan 2022.

Under de mer än 20 år som MSC har funnits och de certifierade fiskerierna arbetat med villkor har 95 % av certifierade fisken gjort miljöförbättringar i sitt fiske och över 1 752 villkor uppfyllts som stärker och förbättrar fiskets hållbarhet. Sedan 2017 har MSC-certifierade fiske slutfört 384 villkor:

- 126 villkor som gynnar särskilt känsliga och skyddsvärda arter
- 72 villkor som gynnar ekosystem och habitat
- 75 villkor som förbättrar förvaltningen av fisket
- 11 villkor som förbättrar målbeståndens status

Definitionen av en förbättring är ett resultat av ett fiskes åtgärder för att uppfylla ett villkor. Ibland ger en åtgärd flera förbättringar, ibland bidrar flera åtgärder till att en förbättring nås. Att stänga ett område för fiske kan till exempel påverka flera arter. MSC:s strategiska forskningsteam har analyserat fiskeriförbättringar mellan 2016 och 2019 och hittat att de villkor som stängts under denna tid lett till:

- 16 förbättringar som gynnade marina däggdjur
- 33 förbättringar som gynnade hajar och rockor
- 8 förbättringar som gynnade marina reptiler
- 44 förbättringar som gynnade livsmiljöer

- 36 förbättringar som gynnade havsfåglar

Då en certifiering inte verkar i ett vakuum utan är beroende av den förvaltning av fisket och marina resurser som finns, är svenska fiskares möjlighet att möta villkoren och behålla certifieringen och därmed få tillgång till en större europeisk marknad, beroende av god svensk havsförvaltning.

MSC:s vision är ett hav som myllrar av liv och MSC instämmer i att ett hållbart fiske är en del av lösningen - havet ska kunna förse oss människor med mat, både idag och för all framtid.

MSC spelar en viktig roll i samhället och kan fylla kunskapsluckor samt bidra med rådgivning

Forskning är nödvändigt för att förstå de komplexa processer som pågår i haven. Denna förståelse är i sin tur helt nödvändig för god förvaltning av fiskbestånden. Yrkesfiskare har ofta unika möjligheter att samla in kunskap till forskning. Genom de villkor som ställs i en MSC-certifiering, kan samarbeten mellan forskare och fiskare gynnas. Fiskarna vars certifikat innehåller villkor på att fisket ska bidra till forskning, och som vill behålla sin certifiering måste vid årliga revisioner visa hur de uppfyllt villkoret om samarbete. Mellan 2016 och 2018 finansierade eller deltog MSC-certifierade fisken i 65 nya vetenskapliga forskningsprojekt. MSC-certifierade fisken har vidtagit 24 tekniska åtgärder, inklusive redskapsmodifieringar för att minska bifångster, samt deltagit i kartläggningar som ska bidra till att skapa nya marina skyddade områden. MSC borde därför fortsatt ha en självklar roll i dialogen om hur vi tillsammans arbetar fram ett hållbart fiske och hur det kommuniceras i den offentliga debatten, till exempel genom en märkning.

Avsaknad av konsumentperspektivet – särskilt den offentliga konsumtionen.

MSC skapades som ett verktyg för företag och konsumenter som vill kunna köpa, sälja och äta hållbart fångad sjömat. Genom att välja MSC-märkt sjömat ger företag och konsumenter positiva incitament till de yrkesfiskare som fiskar hållbart att vilja certifiera sig mot MSC:s standard. Certifierade fiskare bereds genom certifieringen tillgång till en växande marknad och kunder med höga krav på hållbarhet och spårbarhet.

Riksdagen pekar ut offentlig upphandling som ett viktigt område för att lyckas med Agenda 2030: "Att ställa krav som främjar miljöhänsyn och sociala hänsyn gör skillnad och innebär att

den offentliga sektorn utnyttjar skattemedel på ett effektivt sätt.” I Sverige skulle vi kunna inspireras av våra grannländer i det här arbetet.

Den danska upphandlingsstrategin slår bland annat fast att alla produkter för vilka det finns oberoende miljöcertifieringar ska upphandlas med certifiering, eller motsvarande kriterier. Och Norges upphandlingsmyndighet påskyndar arbetet mot en hållbar upphandling genom att i sina vägledningar förtydliga att det går att hänvisa direkt till oberoende tredjepartsmärkningar vid kravställan. Det här är alltså ett verktyg som staten både kan och bör utveckla för att stärka både miljöhänsyn och mänskliga rättigheter inom den offentliga konsumtionen. Då blir det lätt och tidseffektivt att ställa relevanta och långtgående krav på miljö och social hållbarhet, samtidigt som det säkrar kvaliteten i uppföljning och spårbarhet och bidrar i det här fallet till ett hållbart fiske.

Vikten av transparens i hela kedjan.

Transparens och spårbarhet är två komponenter som är avgörande för att kunna driva på för ökad hållbarhet. Tyvärr tas idag de flesta viktiga beslut om våra gemensamma fiske-tillgångar bakom låsta dörrar. Den årliga kvotsättningen inom EU sköts fortfarande av ministerrådet i Bryssel och transparensen hur dessa beslut går till är undermålig och behöver förbättras. Även kvotfördelningen mellan länderna är svåråtkomlig och höljd i dunkel.

MSC kan genom sitt program bidra med både ökad transparens och spårbarhet. MSC har utvecklat en egen standard för leverantörskedjan som företag och processindustri måste vara certifierade mot för att kunna sälja MSC-certifierad fisk som just certifierad och för att kunna sätta den blå loggan på sina produkter. Det finns flera andra organisationer, certifieringar och fiskguider som bedömer fiskens hållbarhet men de flesta saknar spårbarhet och en konsument kan inte veta om den fisk som enligt säljarens utsaga följer en guide för hållbart fiske, verkligen kommer från ett sådant.